

Юрченко М.М., бакалавр
Київський національний
університет технологій та дизайну
Шацька З.Я., к.е.н, доцент
Київський національний
університет технологій та дизайну

КРУЇЗНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Високі темпи туристичних поїздок, що спостерігаються останнім часом, безпосередньо пов'язані з досягненнями науково-технічного прогресу в галузі транспорту [4]. Серед них особливе місце займають подорожі на кораблях. Круїзний туризм є одним з найперспективніших серед спеціальних видів туризму, оскільки, поєднуючи ряд переваг класичних видів рекреаційного, пізнавального, спортивного та екологічного туризму, створює мультиатрибутивний продукт, що дає можливість залучити різні сегменти споживачів.

Круїзний туризм в структурі в'їзного туризму України займає лідируючу позицію, що забезпечує стабільний приток туристів, однак статистичні дані не дають можливості оцінити реальну кількість круїзних туристів з огляду на їх подвійний облік як круїзними компаніями, так і місцевими приймаючими операторами, що надають екскурсійний супровід у портах [1].

Українські круїзні порти показують стабільне зростання суднозаходів та пасажиропотоку. За останні два роки число круїзних заходів у порти збільшилося в середньому на 13%. Високий попит на нові враження, а також заключний етап будівництва пасажирських терміналів у низці морських портів, прийняття закону про морські порти, ряд спільно проведених заходів, серед яких три міжнародні конференції Black Sea Cruise в 2008, 2010 і 2012 – всі ці фактори надавали і будуть надавати позитивний вплив на розвиток круїзних і пасажирських перевезень в регіоні.

Туристичний продукт на ринку круїзного туризму України поділяється:

- за формою(рейсові та лінійні);
- за типом (круїзи та міні-круїзи);
- за видом (міжнародні та внутрішні);

Круїзними маршрутами слугує Чорне море, річка Дунай та Дніпро.

В даний час існує дві основні стратегії створення круїзних суден.

Стратегія 1. Будівництво своєрідних «Плаваючих міст», що мають значну пасажиромісткість, максимальна різноманітність розваг на борту, а також відносно невисокий рівень експлуатаційних витрат і цін на круїзи. Стратегія 2. Передбачає будівництво суден менших розмірів, що відрізняються ексклюзивним комфортом, для клієнтів з більш високими вимогами [3].

При виборі круїзу туристи, як правило, використовують наступні критерії: маршрут; круїзна компанія та конкретне судно; ціна круїзу; ціна авіа-перельоту, стикування різних видів транспорту та інші. Ринок круїзного судноплавства характеризується значним рівнем концентрації, великі частки ринку контролюється невеликою кількістю глобальних компаній, найбільшу частку пропозиції тоннажу становить флот місткістю 100000 і більше gt, кількість лайнерів значної пасажиромісткості, які обслуговують масовий сегмент ринку, а також їх розміри, продовжують зростати. У структурі глобального попиту на світовому ринку круїзного судноплавства найбільша кількість пасажирів припадає на США (більше половини всіх пасажирів), Великобританії і Німеччині [2].

Аналіз розвитку географії міжнародного круїзного судноплавства показує, що Чорноморський регіон в останні роки стає все більш популярним для зарубіжних морських туристів. Однак, круїзний бізнес українськими компаніями майже не розвивається. Флот застарілий, а його реконструкція та модернізація круїзної інфраструктури (наявність довгого глибоководного причалу, розвиненої портової інфраструктури, майданчику для висадки

пасажирів та паркування автобусів, наявність у портах сучасних пасажирських терміналів і відповідних умов для швидкого обслуговування круїзних суден, туристична інформація іноземними мовами та інші заходи вимагають великих вкладень. Немає можливості будівництва нових конкурентоспроможних круїзних суден вітчизняними судновласниками найближчим часом, оскільки без підтримки держави, поліпшення інвестиційного клімату та створення системи правового захисту суб'єктів інвестиційної діяльності вирішити цю проблему не представляється можливим. Тому, найближчі перспективи розвитку круїзного бізнесу українськими компаніями можна оцінити як досить складні. Однак, розвинення круїзної індустрії є дуже привабливим напрямком не тільки для розвитку туристичних підприємств, інвесторів та суміжних з перевезеннями туристів напрямками, а також для країни в цілому.

Література

1. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку: монографія / за заг. ред. професора В.Г.Герасименка. Одеса : Астропринт, 2013. 304 с.

2. Cruise Tourism – Current Situation and Trends. Manuel Butler; World Tourism Organization. Tourism Trends and Marketing Strategies Programme.; World Tourism Organization. Regional Programme for the Americas. Madrid: World Tourism Organization. First printing. 2010. 253 p.

3. Логунова Н.А. Теоретико-методологические основы стратегического развития круизного туризма: дис... канд. экон. наук: спец. 08.00.03 : дата защиты: 24.12.14 Симферополь, 2014. 439 с.

4. Шацька З.Я., Ісаченко Ю.А. Особливості організації роботи керівника групи в автобусних турах в умовах пандемії COVID-19. *Міжнародний науково-практичний журнал «Економіка та держава»*. 2020. №9. С.95-99.